Vice versa

Geplaatst op 11 december 2018

Wat een takke-eind. ‘All the way’ van het zuidelijke Breda (’t Kielegat) naar het Oosten: Varsseveld. Maar ja, je mede coördinator / projectleider / stafneus Radicale Vernieuwing Verpleeghuiszorg: van regels naar relaties, Daphne, had kort daarvoor dezelfde reis gemaakt richting het Zuiden. En ik had ervaren dat haar aanwezigheid veel meerwaarde had. De verwondering, de vragen, de vreemde ogen die dwingen. En nu was het mijn beurt. Als ik die aan mezelf opgelegde verwachtingen maar in kon lossen…

Luisteren.

Er was een bijeenkomst georganiseerd om tot ‘claims’ te komen voor het onderzoek dat Sensire en Surplus samen doen naar de effecten van de beweging binnen onze organisaties. Dit keer gingen mensen van Sensire met die vraag aan de slag. Ik kwam aan in een zaal met een groep van zo’n 12 mensen. Medewerkers, cliëntenraadsleden, beleidsmedewerkers, managers. Ze leken er allemaal wel zin in te hebben met tegelijkertijd weinig benul van wat we precies gingen doen. Gelukkig legitimeerde Daphne mijn aanwezigheid en hielp het voorstelrondje om wat gevoel te krijgen bij de ochtend.

En dan begint het. Het moeilijkste van alles. De Proeve Van Bekwaamheid. Dat wat er echt toe doet: LUISTEREN. Dat doe ik veel te weinig, besefte ik me. Maar het helpt enorm als je niet doet alsof je (nog) geen mening hebt, maar die oprecht niet hebt. Niet luisteren als truc in de hoop een belangrijke deugd na te jagen, maar luisteren omdat je niet anders kan. Maar na verloop van tijd ook de moed bij elkaar rapen om een vraag te stellen; omdat je evengoed niet anders kan. Omdat je het niet snapt. En je meer wilt weten. Oprechte nieuwsgierigheid dus. Je kunt zoveel oprechter vragen en luisteren als je in een nieuwe context bent, was mijn ervaring.

Verwonderen.

De werkwijze van de onderzoeker om tot claims te komen hielp ook enorm. Met stellingen die niet tot ‘eens’ of ‘oneens’ discussies leidden, maar simpelweg de vraag wat voor elk van de aanwezigen op de ‘voorgrond’ dan wel ‘achtergrond’ staat gaf diepgang. In plaats van je te bewapenen met argumenten had

het een ontwapenend effect. En dat maakt een dialoog zoveel krachtiger; je wordt verleid andere standpunten te doorgronden. En omarmen zo je wilt. En ik deed, 'gewapend' met een zachte G, lekker mee.

Ik weet niet of mijn aanwezigheid zo veel meerwaarde had. Er waren wel vragen die bij mij speelde; bijvoorbeeld waarom er voor gekozen was om de beweging te beperken tot de verpleeghuiszorg. En of dat überhaupt kan; een beweging inperken. Maar dat was intern al lang onderwerp van gesprek. Misschien was het dan wel wat Daphne ons ook had gebracht bij haar bezoek: oprechte verwondering. Vanuit waardering voor het proces en de mensen. De 'winst' van mijn aanwezigheid lag wellicht meer in het inzicht dat ik kreeg in hoe zij de dingen doen. En soms ook tevredenheid dat we sommige dingen anders doen. Mag best, vind ik. Maar wel met betrokkenheid bij elkaars proces.

Partners in crime.

Naar mijn overtuiging een ervaring die veel vaker vervolg mag krijgen, op allerlei vraagstukken binnen de beweging. Omdat die vreemde ogen je altijd iets leren. Maar, voor mij persoonlijk, ook om soms als coördinator een 'partner in crime' te hebben. Omdat je zelf onderdeel bent van het systeem kan iemand van buiten dat systeem je helpen, of soms een schop onder je kont geven, om net die stap wél te zetten. Om dingen te *doen*. Ik pleit dus voor een netwerkje van mensen met een vergelijkbare rol binnen de beweging, die overigens vele varianten kent. En met hen veel meer uit te wisselen. Door aan te sluiten bij overleggen, mee te lopen of zelfs structureel een dag of wat aanwezig te zijn. Vice versa dus.

Waarom Daphne Mensink (projectleider Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg bij Sensire) ook pleit voor zo'n netwerkje is te lezen in haar blog – die ze schreef in reactie op deze blog van Sander Verschure.